

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 2. avgust 2001

štev. 31 (3129) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Šolsko ministrstvo bo izdelalo ekspertizo

V ponedeljek sta predsednika ZSO in NSKS, dr. Sturm in Bernard Sadovnik, imela v zavezi prestrukturiranja dvojezičnih šol pogovore z visokimi predstavniki šolskega ministrstva (dr. Mahringer in dr. Jisa).

Oba predsednika sta poudarila pomen ohranitve dvojezičnih ljudskih šol za slovensko narodno skupnost in sploh za ljudi, ki živijo v oddaljenih krajih.

Predstavniki ministrstva so sprva odvalili odgovornost na deželo, ki je v pogajanjih za finančno izravnavo (Finanzausgleich) dobila upoštevane tudi specifične stroške dvojezičnega šolstva. Potemtakem naj bi bil denar za ohranitev dvojezičnega šolstva v deželi, ki da nosi odgovornost za dvojezično šolstvo.

Temu sta Sturm in Sadovnik ugovarjala in poudarila, da nosi odgovornost za ustavno uveljavljene parvice narodnostnih manjšin zveza in v tem primeru zvezno ministrstvo za pouk, ki mora skrbeti, da je deželna izvedbena zakonodaja v skladu z ustavnimi pravicami.

Na podlagi te razprave so potem predstavniki zveznega ministrstva pristali, da njihova pravna služba izdela v najkrajšem času pravno ekspertizo, v kateri bodo odgovorili med drugim na sledeča vprašanja: katera občinska struktura je izhodišče za manjšinsko šolstvo (tista iz leta 1958/59 ali pa obstoječa), ali terja manjšinsko šolstvo posebno obravnavo in katero število otrok je najnižje možno za obstoj podružnic. Odgovor na prvo vprašanje je zelo pomemben, ker je ustavno sodišče v letu 1989 v odločitvi glede ljudske šole v Celovcu ugotovilo, da ima vsak posame-

zen pripadnik narodne skupnosti na avtohtonem naseljenem ozemlju pravico do elementarnega pouka v slovenščini in v vsaki občini mora biti vsaj ena dvojezična ljudska šola. Če torej velja občinska struktura iz leta 1958/59, potem ima to posledice za zdajšnje pre-

strukturiranje dvojezičnih šol. Odgovor na ostali dve vprašanji pa sta prav tako pomembni za razumevanje dvojezičnega šolstva.

Na podlagi pravne ekspertize zveznega ministrstva bo potem jasno, katero pot bosta ubrali obe osrednji organizaciji.

Zahomski fantovski kvartet je s pesmijo pozdravil vse, ki so prišli na odprtje Hiše športa in gasilcev v Zahomcu. Več o tem preberite na strani 5.

PREBLISK

Predvsem za novinarje je zdaj čas »kislih kumaric«, kot pravijo poletju, ko so časopisi in drugi mediji v pomankanju senzacij polni neverjetno pomembnih novic, kako so gasilci reševali mačko z newyorškega nebota ali pa, kako je vlomilec oplnil akvarij na Floridi.

Vendar se tudi zdaj – na žalost – dogajajo hude stvari. V Genovi se je oblast izkazala z najbolj brutalne, krute plati. Ob takih dogodkih se je treba zamisliti in premisliti, kako pomembno je, da so in ostanejo državne institucije pod kontrolo civilnega prebivalstva. Policija – tvoj prijatelj in pomočnik, za ta slogan že dolgo nismo več slišali. Skrb, da ta institucija ne postane ne-

kakšna država v državi, mora biti ena od primarnih nalog civilne družbe. Policija mora pomeniti varnost, ne pa ogrožanja.

Mlado dekle iz Globasnice je z mnogimi drugimi zaprto

Kisle kumare

in celo staršem je zabranjen kontakt z njo, čeprav je drugim, tistim, ki so zločinci, to dovoljeno. V nebo vpijoče kršenje človekovih pravic v imenu nasilja »družbe«. In tako ostaja res kisel okus na duši, in to brez kumar. Kaj je ukrenilo zunanje ministrstvo? In se ni čuditi, če se marsikdo sprašuje: je to Evropska unija? S. W.

ŽITRAJSKI OPEN AIR

NA DVORIŠČU FAROŽA

Petek, 17. 8. • 20.30

Folklorna noč / Dalmatinski večer

Sobota, 18. 8. • 20.30

skupina Bališ

Nedelja, 19. 8. • 20.30

»Voice factory«

HAIDER NAPOVEDUJE

Slovenska oddaja folksdojčerm

Ob odprtju letošnjega Kulturnega tedna Kočevarjev na Hrastovici pri Celovcu, to je bilo v ponedeljek, 30. julija, je deželni glavar Haider ponovil in podkrepil zamisel, da bi dosedanje slovensko oddajo v ORF oddali folksdojčerm ... Zahteva po ukinitvi slovenske oddaje na regionalnem sporedu ORF ni nič novega, saj jo je Haider že na zborovanju kahadeja in brambovcev v Velikovcu zelo jasno

postavil. Predlog, da bi to oddajo odvzeli Slovincem in jo namenili Nemcem, ki so po letu 1945 pribežali na Koroško, je pred nedavnim v Kronen Zeitung pod psevdonimom Noricus ventiliral njegov svetovalec v vprašanjih kulture Andreas Molzer.

Predlog, ki zelo diši po zahtevi, deželni glavar utemeljuje tako, da imajo koroški Slovenci zdaj itak celodnevni slovenski radijski spored, ki ga podpira ORF in bi zatoj bilo smiselno, da bi tista ena ura na dan bila namenjena pregnancem iz domovine (Heimatvertriebene). Napovedal je, da se bo nemudoma srečal z zastopnikom Koroške v kuratoriju ORF. Potem »bomo na Dunaju skušali doseči, da bo ORF svoj kulturni in izobraževalni nalog razširil tudi na nemške manjšine«. Nadalje je Haider napovedal, da bosta zvezna vlada in dežele ustanovili 100-milijonski sklad v podporo kulturni dejavnosti folksdojčerm.

Pojem »Volksdeutscher«, ki je do zdaj veljal za zgodovinske nemške manjšine, je Haider v ponedeljek izrecno uporabil in ga tako oživil. Doslejnjega pojma »Altösterreicher« (Staroavstrijci) za Kočevarje in druge bivše nemške manjšine v Sloveniji ni več uporabljal.

Simbolika take namere je porazna. Argument, da imajo Slovenci z Radiom dva svoje zahteve pokrite, je na majavih tleh, saj ta radio velja za provizoričnega in je odvisen od dobre volje oblasti oz. ORF, če bo dal denar na razpolago. Skrb države za medijsko oskrbo manjšin pa mora biti trdno zajamčena.

Franc Wakounig

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO
»VALENTIN POLANŠEK«

vabi na

pohod na Obir

v nedeljo, 5. avgusta 2001

v spomin Hermana Velika in Valentina Polanška

Srečanje je na vrhu Obirja ob 11. uri, nato bo piknik pri Marofu. Prisrčno vabljeni!

PREBERITE

Stran 2: Sakrosanknost zakonov in pravice – dr. Vladimir Wakounig o šolski zakonodaji in zapiranju šol

Stran 3: Intervju s predsednikom ZSO dr. Marjanom Sturmom

Stran 5: O povojnem oživiljanju slovenskega planinstva na Koroškem

NEKOLIKO DRUGAČEN POGLED NA UKINJANJE DVOJEZIČNIH ŠOL

Malo več kritičnosti do zakonov

Zapiranje dvojezičnih ljudskih šol oz. njihovo spreminjanje v ekspoziture vodi do zelo različnih reakcij. Ni jih malo, ki celotne zadeve ne vidi dramatično, saj – tako njihovi argumenti – se vse dogaja v okviru regularne avstrijske šolske zakonodaje in že zaradi tega ta strukturalna in organizatorična »reforma« ne more biti povsem negativna in napačna. Prav gotovo je stališče, ki se opira v konfliktnih in perečih vprašanjih takoj na zakonske predpise, možno, vendar je v resnici zelo pridno in pritrjevalno, ker se izogiba morebitnim neprijetnim razpravam in iskanju drugih argumentov. Politična osveščenost in samostojnost pa je v tem, da zakonskih predpisov ne vidimo kot zadnjo in edino modrost, ki usmerja politično ravnanje. Zakonodaja tvori v prvi vrsti okvirne pogoje, vendar, kot smo sami v zadnjih letih večkrat doživeli, je razlaga zakonov lahko zelo različna in se tudi spreminja. Predvsem z dobro utemeljenimi ustavnimi pritožbami je uspelo korigirati kar nekaj zakonov v prid manjšine. Če ne bi podvomili v obstoječe ustavne zakone in če bi jih vzeli za sakrosančne, torej za nedotakljive, bi novih odločitev, ki so bile vse v smislu več pravic za manjšino, ne bilo. Ravno ker so zakonski predpisi človeški produkt, torej rezultat nekega konsenza med ljudmi in nikakor ne nekaj »božjega«, »naravnega« ali »od zgoraj danega«, jih je treba vedno spet znova kritično oceniti in po potrebi njihovo usmerjenost celo osporavati. Tako ravnanje vsekakor zahteva dobro spoznavanje materije, še posebej pa samostojno civilno držo, ki se ne zadovolji s tistim znanjem, na katerega se sklicujejo vladajoči oz. tisti, ki imajo politično oblast. Kritičen pristop do zakonov je mogoč samo tedaj, če je posameznik sposoben za konflikte oz. pripravljen, da se spusti v konfliktno razpravo s političnimi oblastmi.

S temi kratkimi namigi hočem samo opozoriti, da politična drža, ki se v svoji argumentacijski stiski takoj zateče k pravilnosti zakonov in njihovim predpisom, ni inovativna, ampak razmeroma zelo ozka in bojazljiva. Zakon še ni pravičen zato, ker je pač zakon. Pravičnost zakona je treba preveriti ob številnih primerih družbenopolitične stvarnosti, kjer se vidijo tudi posledice zakonske ureditve. Ravno v zadevi ukinjanja dvojezičnih šol je treba problematiko videti široko in večplastno. Zakon, ki kaj takega predvideva, je samo del politične stvarnosti. Konsekvence pa so zelo kompleksne in po vsej verjetnosti bo ta šolsko-politična odločitev imela za slovensko manjšino in za razvoj dvojezičnega ozemlja hujše posledice kot pa za večino. Kajti dobre in odprte šole so bile že vedno eden izmed stebrov ohranjanja in razvoja jezika.

Pri tem šolskem vprašanju je po mojem odveč delati razliko

med tistimi šolami, ki naj bi bile takoj ukinjene, in tistimi, ki naj bi dobile status ekspozitur. Že v svojem članku, ki je bil objavljen v Slovenskem vestniku dne 12. julija 2001, sem zapisal, da bodo iz varčevalnih in konkurenčnih vzrokov daljnoročno izginile tudi ekspoziture. S tem se bo ponudba dvojezičnih šol kvantitativno drastično zreducirala, prišlo bo do svojevrstne koncentracije, ki je v resnici krčenje dvojezičnega šolstva. Zato v svojih nadaljnjih razmišljanjih izhajam iz dejstva ukinjanja manjših dvojezičnih ljudskih šol. V zvezi s to »re-

tev« še nimajo nobenega racionalnega pristopa in so tako rekoč prisiljeni jih brez vsake uvidevnosti »sprejeti«. Otroci so primorani, da zelo zgodaj zapuščajo svojo otroško societeto in emocionalnost in se morajo podrediti racionalnim argumentom in gledanjem odraslih. Do rušenja otroštva pride, ker odrasli svojimi političnimi posegi (kot npr. ukinitve šol) potrebuje otrok, njihovega načina doraščanja in gledanja na svet ne upoštevajo.

Likvidiranje ljudskih šol v neposredni sosesčini otrokovega doraščanja pomeni, da se z

neokrnjen razvoj. Politične odločitve na področju elementarnega šolanja in šolstva so ravno ta aspekt otroštva skoraj vedno prezrle. In to je samo možno, ker v politični razpravi otroci kot subjekti ne igrajo nobene vloge in svojih potreb tudi ne morejo avtentično braniti. Zaradi tega tudi niso resna klientela, ki bi svoje nezadovoljstvo lahko vnovčila takoj pri naslednjih volitvah.

Ukinjanje šol nasprotuje učnemu načrtu

Ukinjanje dvojezičnih ljudskih šol je tudi v hudem nasprotju s splošnim izobraževalnim ciljem, ki je zapisan v učnem načrtu za vse avstrijske ljudske šole. Gre za centralni izobraževalni in vzgojni aspekt, ki pravi, da naj bi ljudska šola kot socialna ustanova bila odsev življenjskega in izkušenskega prostora (Sozialer Lebens- und Erfahrungsraum), iz katerega prihajajo otroci in ki tvori tudi fundament za delo in življenje v

šoli sami. Posamezna šola dobi za otroka samo pomen, če pri učenju in življenju v šoli naleti tudi na posebnosti in značilnosti, ki so izven šole. Svojevrstnost sosesčine, v kateri doraščajo otroci, mora biti tudi sestavni del učenja in življenja v šoli. Vsaka šola naj bi na eni strani bila del splošnega šolstva, naj drugi strani pa naj bi bila nezamenljiva in enkratna. To se pravi, da so ravno male dvojezične ljudske šole zaradi svojega jezikovnega, kulturnega in socialnega ozadja enkratne in nezamenljive. Njihova tesna povezanost s kulturnimi iniciativami po vaseh in njihov pomen za neposredno okolico in sosesčino tvorita tiste posebnosti, ki naredijo učenje in življenje v šoli zanimivo in pomembno. V tem stalnem prepletanju s sosesčino šola ni nekaj tujega in odmaknjenega, marveč je kulturni in socialni center, ki združuje različne interese prebivalstva. Kot šola, ki deluje v dvojezičnem prostoru, ima nalogo, da oblikuje in podpira sožitje in strpnost ter se s svojim angažmajem zavzema za enakopravnost ljudi, kultur in jezikov. Ravno kot javna ustanova ima v jezikovno mešanem območju še svoje posebno vzgojno in izobraževalno »poslanstvo«, namreč, da s svojimi dejavnostmi javnosti nemojno prikazuje enakovrednost jezikov. Čimbolj pomembna je lokacija ljudske šole za sosesčino in za vas, tembolj pomembno je učenje v njej za otroke, ki pridejo iz določene

regije. Dvojezičnost nekega kraja dobiva za doraščajoče otroke svoj pomen in svojo veljavo, če se šola dvojezični realnosti približuje in jo tudi navzven samoumevno živi. Posebno tiste dvojezične šole, ki naj bi jih razvrednotili s statusom ekspozitur, so s svojim stalnim odpiranjem do dvojezične okolice zelo jasno dokazovale, da so v resnici zrcalo živete dvojezične življenjskega prostora.

Z ukinitvijo dvojezičnih ljudskih šol bo za veliko otrok prenehal tudi pomen njihovega prvotnega življenjskega in izkušenskega prostora. Kajti s prevažanjem v oddaljene centre se bo spremenil tudi odnos otrok do družinskega jezika, kar pomeni, da slovenščina ne bo imela več tiste veljave, kot jo ima še v dosednji šolski stvarnosti. Zapiranje dvojezičnih šol je degradiranje javnega pomena in družbene funkcionalnosti dvojezičnosti. Kdor tega noče uvideti, ta tudi ne pozna problematike o javni funkciji jezika.

Zapiranje dvojezičnih šol je razveljavljanje centralne izpovedi učnega načrta, ki pravi, da mora učenje v ljudski šoli črpati iz neposrednega življenjskega prostora otrok. To pa je možno samo, če je šola tudi neposredno povezana z jezikovno, socialno in kulturno življenjsko stvarnostjo otrok. S prevažanjem pa grozi odtujevanje otrok od njihovega življenjskega in izkušenskega ozadja. Prevažanje otrok v oddaljene centre je del tihe asimilacije in s tem tiho navajanje na nove razmere, ki v zadnji konsekvenci pomenijo prodiranje in uveljavljanje večinskega jezika. Proces odtujevanja pa nikakor ne more v otroku razviti samozavesti in mu zgraditi zaupanje v lastne zmožnosti in kompetence. Odtujevanje od družinskega kulturnega in jezikovnega ozadja pa lahko privede do močnega vznemirjanja pri otrokih, posebno še takrat, če nova šolska stvarnost prezira vrednote družin in staršev, npr. ohranjanje in uporaba materinščine.

Ker je zapiranje dvojezičnih ljudskih pedagoško in stvarno v nasprotju s splošnim izobraževalnim ciljem avstrijskega učnega načrta, je treba politične odgovorne opozoriti na to, da se predvsem otrokom iz manjšine jemlje možnost do spoznavanja in dožemanja lastnega socialnega življenjskega prostora.

Poigravanje s starši

Vsak, ki količkaj pozna šolske razmere, ve, da je šola kot javna ustanova dolgo potrebovala, da je našla pot do staršev. Prav tako težaven, če ne težji, je bil obratni proces, odnos staršev do šole same. Že zaradi svoje majhnosti je predvsem ljudskim šolam po vaseh uspelo pridobiti starše, da so se zanimali za delo in življenje v šoli in tudi radi prihajali na posvete z učitelji.

(Dalje na 4. strani)

DR. MARJAN STURM V POLETNEM INTERVJUJU

Čas prestrašene narodne skupnosti je mimo

Šolstvo, dvojezični vrtci, sodelovanje obeh osrednjih političnih organizacij in pa seveda jesenski občni zbor Zveze slovenskih organizacij so bili tematike poletnega intervjuja z dr. Marjanom Sturmom, predsednikom ZSO. Z njim se je pogovarjal Franc Wako-unig.

Letos je mednarodno leto jezikov, na Koroškem pa ukinjajo dvojezične šole. Kaj pravite na to?

Formalnopravno to ne drži, je pa vidna tendenca, ki je vznemirljiva, kajti če narediš iz neke šole ekspozituro, potem je lahko vprašanje časa, kdaj bo ukinjena. Zato sta osrednji organizaciji v tej zadevi podvzeli korake. V ponedeljek smo imeli razgovore z uradniki pristojnega zveznega ministrstva za šolstvo, da bi razčistili določena vprašanja. Najprej je to formalnopravno vprašanje. Leta 1989 je ustavno sodišče odločilo, da imajo pripadniki manjšine povsod na avtohtonem ozemlju pravico do elementarnega pouka v slovenščini, in najmanj ena šola v občini mora biti dvojezična. Tu je zdaj seveda ključno vprašanje, ali je mišljena občinska ureditev leta 1958 ali pa zdajšnja.

Razčistiti bo treba tudi, katere so specifičnosti manjšinskega šolstva, po katerih ga ni moč obravnavati kot ostalo šolstvo. To je ključno vprašanje.

Kot tretje pa bomo morali prediskutirati vprašanje, kakšno je najmanjše možno število, pri katerem ja zagotovljen kakovosten dvojezičen pouk. Mi ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da tudi znotraj manjšine pada rodnost.

Končno bo treba določiti pristojnosti: manjšinsko šolstvo sodi v pristojnost zvezne ravni, koroški deželni glavar pa mirno zapira šole in krivdo za ohranjanje šol vala na občine. To je ping-pong igrice na račun dvojezičnega šolstva.

Te pristojnosti so načeloma jasne. Zvezna raven daje pravne in pedagoške okvire, dežela je pristojna za izvedbo, občine pa so formalni vzdrževalci šolskih poslopij.

Deželni zakoni morajo biti usklajeni z zveznimi. Zvezna raven ima nalogo, da ugotovi, ali so dejanja dežele v skladu z državnimi predpisi. Zato ne gre, da pristojno zvezno ministrstvo zatiska oči pred razvojem na Koroškem. O tem in o skladnosti koroških ukrepov smo se seveda tudi pogovarjali z ministrstvom. V Pliberku pa občina sama ne želi več vzdrževati dveh šol, to je na Komlju in v Šmarjeti, medtem ko se ostale občine, kjer grozijo ekspoziture, borijo za samostojnost ogroženih šol.

Znotraj narodne skupnosti raste nelagodje nad tem, da na eni strani Avstrija spreje-

ma manjšinska zaščitna določila, na primer ustavno določila. V njem jasno stoji, da ne bo ukrepov brez pristanka narodnih skupnosti. Na drugi strani pa brez kontaktiranja manjšine ukinjajo šole. Zato se stavi upravičeno vprašanje, ali tej državi sploh še lahko verjamemo in zaupamo, da tisto, kar obljubi in podpiše, tudi drži.

Prvič: Vaša interpretacija funkcije ustavnega določila ne drži. Ustavno določilo je v prvi vrsti merilo vrhovnih sodišč za ocenjevanje manjšinskih zaščitnih zakonov. Zato bo zanimivo videti, kakšne bodo naslednje odločitve npr. ustavnega sodišča.

Drugič: treba je diferencirati. Pri tem, kar smo se lani dogovorili z deželnozborskimi strankami, smo v dveh vprašanjih napredovali. To je zakon o ORF, v katerega je zvezni zakonodajalec jasno vnesel nalogo, da mora ORF nuditi oskrbo v jezikih tistih avtohtonih narodnih skupnosti, za katere obstaja osvet. To oskrbo lahko delno izvede tudi v obliki operacije s privatnimi radii. Pozitiven pa je tudi sklad za otroške vrtce, da bodo privatni nosilci vrtcev dobili pokrite izgube tega delovanja.

Pri šolstvu pa je očitno v dveh točkah prišlo do različne interpretacije zakonskih osnov. Prvo je imenovanje ravnateljev, kjer je deželni glavar šel pot, da dvojezična kvalifikacija ni več potrebna povsod. Tu smo mi jasno urgirali razpravo na zvezni ravni v tako imenovani ekspertni komisiji. Prizadeti učitelji pa so sprožili pravni postopek.

Druga točka pa je, da spreminjanje struktur šol očitno sodi v sklop varčevalnih ukrepov zvezne vlade, kar je po mojem popolnoma napačen pristop, da varčujejo pri izobrazbi.

V ves ta postopek ukinjanja samostojnih šol pa ni bil vključen oddelek za dvojezično šolstvo pod vodstvom nadzornika Tomaža Ogrisa. O kakšnem protestu osrednjih organizacij zaradi neupoštevanja oddelka nismo ničesar čuli.

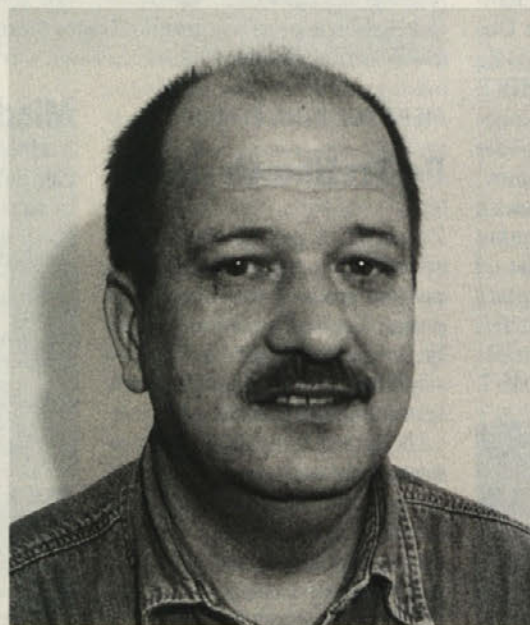
Mislím, da ta ocena ne drži. Kajti, ko vodja oddelka ni bil vključen v strokovno komisijo na Dunaju, smo mi protestirali in dosegli, da je bil imenovan kot strokovnjak v komisijo. Mi smo takrat vztrajali, da sta bila prisotna tudi Pedagoško združenje in profesor-strokovnjak s celovške univerze.

V odločitve o zapiranju šol pa Ogris ni bil vključen ...

Če je bilo tako, bomo ustrezno urgirali pri deželnem glavarju.

Kaj pravite o kritiki, da ste o načrtih ukinjanja šol bili povsem obveščeni, da pa niste podvzeli primernih korakov?

Rad bi opozoril na to, da je ta deželni zakon šel v parlamentarno proceduro brez vključevanja sosveta. Kot predsednik sosveta običajno dobim vse zakonske osnutke, ki zadevajo narodne skupnosti, v oceno, da lahko oddam stališče. Tega pa

Dr. Marjan Sturm, predsednik Zveze slovenskih organizacij in predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja

nisem dobil. Čim smo za zakon zvedeli, smo posegli in dvakrat razpravljali z deželnim glavarjem o tem in zavzeli jasno stališče.

Slovenija je zaradi ukinjanja šol napovedala diplomatski korak, protestno noto. O ukinjanju šol je razpravljala tudi komisija v slovenskem parlamentu, razprave ste se udeležili tudi vi. Kaj bo vsebina note?

Jedro note je, da Slovenija poziva Avstrijo, naj v dogovoru z obema osrednjima organizacijama koroških Slovencev, ki ju Slovenija podpira, reši problem ekspoziturne ureditve. S to noto se absolutno strinjam, kajti zvezna in deželna vlada naj se zavedata, da brez dogovora s prizadeto narodno skupnostjo ne moreta sprejemati struktur, ki se nje tičejo.

Kaj pravite o izjavi deželnega glavarja, naj Slovenija končno neha kritizirati in naj prizna pravice nemško govorečemu prebivalstvu?

To je bil tako rekoč revanš-foul.

Preidiva k vrtcem. Pred nedavnim je deželni zbor sklenil sklad v podporo dvojezičnim vrtcem. Iz katerih virov se bo ta sklad napajal?

Denar bo prišel iz sredstev dežele, pa tudi zvezno socialno ministrstvo je obljubilo svoj delež. Tako naj bi bili pokriti stroški privatnih vzdrževalcev

zasebnih dvojezičnih vrtcev. Dejanske finančne potrebe bo evidentiral poseben kuratorij. Sklad seveda velja za vrtce, ki bojo še nastali.

Zdaj pa k organizaciji, ki jo vodite, to je Zveza slovenskih organizacij. Jeseni naj bi bil občni zbor. Kako ocenjujete svoje delo na vrhu ZSO?

Reči moram, da sem imel srečo – ali pa smolo –, da sem bil predsednik v zelo razburkanem obdobju ZSO. Naj spomnim na to, da so bili v 90. letih minulega stoletja hudi konflikti znotraj narodne skupnosti, ki so izhajali iz političnih sprememb v Sloveniji. Takrat so nekateri na Koroškem mislili, da to lahko izkoristijo za spremembo političnih struktur med koroškimi Slovenci in so nas hoteli z brutalnim finančnim izsiljevanjem prisiliti v to. Takrat je bil pač ta »obrambni boj«, če mi dovolite uporabljati to grdo besedo, v ospredju našega delovanja in smo vodili bitko za ohranjanje naših struktur. Ta doba, čeprav je bila huda, je izostrila naše poglede na narodnostno politiko in smo se iz tega tudi veliko naučili, predvsem kar zadeva koncepcijo sodobne manjšinske politike na Koroškem.

Kakšni so zdajšnji odnosi z NSKS?

Odkar je Bernard Sadovnik predsednik, je sodelovanje konstruktivno. Nastopanje osrednjih organizacij je zdaj bolj usklajeno. Navsezadnje bi vsega tega, kar smo dosegli za otroške vrtce in podobno, ne bilo, če bi se med seboj kregali. Sodelovanje se torej splača in splača se tudi, da se sprejmemo takšne, kakršni smo, v vsej naši politični pluralnosti, a složni in enotni tam, kjer gre za jezikovno in kulturno samoniklost narodne skupnosti.

Ko sva že pri pluralizmu v narodni skupnosti: kaj je resničnega na govoricah o skupnem časopisu namesto dveh samostojnih tednikov in pa, da je napredaj hiša na Tarvizerci, kjer je sedež ZSO in drugih slovenskih društev?

Načelno je vprašanje, kaj proces evropske integracije terja od vsakega posameznika, predvsem pa od narodne skupnosti. Ali je metode delovanja treba spremeniti ali ne? Jasno je, da se mora manjšina krepko spremeniti. Drugače kot v sedemdesetih letih danes neka politična kampanja na Koroškem ne more več preprečiti naselitve

npr. kakega podjetja, recimo iz Slovenije. Če imamo dobre predloge in projekte, če smo dobro pripravljeni, nam nihče ne bo mogel delati težav, ne Heimatdienst ne Haider ali kdorkoli drug. Odvisno bo edinole od nas, ali bomo ta prostor in čas znali izkoristiti in se uveljaviti.

Če pogledamo medijsko oskrbo koroških Slovencev, se moramo vprašati, ali današnja struktura še ustreza potrebam časa, npr. interneta in izzivom sodobne medijske stvarnosti. Pluralnost je vsebinska zadeva, in omejevanje na status quo pomeni nazadovanje. Zato je na moj predlog prišlo do debate o medijski družbi, da bomo dobili in imeli več ter boljše kot imamo zdaj, ne pa manj. Zato so odbori NSKS in ZSO načelno že odobrili koncept.

Prvič pa slišim, da menda prodajamo hišo tu na Tarvizerci.

Ali priprave na občni zbor že tečejo. Kako je s kandidati za predsednika?

Predsedniških kandidatov je več, ključno pa je vprašanje, ali bo ZSO začrtala boljšo operacionalizacijo svoje politike. Zdaj je čas za vsebinsko ofenzivo, kako izboljšati ponudbo dvojezičnega otroškega varstva, ponudbo Radia 2. Če pa bomo še v šolskem vprašanju izbrili izboljšave, potem lahko gradimo v prihodnje na tem, da s kvaliteto pokažemo perspektivo. Dejstvo pa je, da so se pogoji za manjšinsko politiko spremenili, ker evropska integracija sili oblast in manjšino v dialog. Obenem pa ta integracija odpira prav manjšincem velike možnosti izmenjave in nabiranja mednarodnih izkušenj. In to moramo izkoristiti.

Mislím, da je čas prestrašene narodne skupnosti mimo. Na vse te izzive mora občni zbor dati vsebinske in personalne odgovore.

Kako pa kot predsednik Sosveta za Slovence ocenjujete svoje delo?

Kot predsednik sosveta sem bil l. 1997 tudi pobudnik memorandumov vseh avstrijskih narodnih skupnosti. V njem so manjšine formulirale svoje zahteve. Če zdaj pogledamo nazaj, je treba ugotoviti, da se zvezna vlada pri vseh ukrepih sklicuje nanj, parlament pa je sprejel ustavno določilo.

Ta memorandum, ki ga je bivše vodstvo NSKS tako močno odklanjalo, ima svoj pomen in težo. Važno pa je tudi, da imamo Slovenci s KOKSom instrumentarij in organ sklepanja. Zanimivo je tudi, da konfliktne črte tečejo danes v nekaterih vprašanjih skozi osrednji organizaciji, ne pa več med njima.

Hvala za pogovor!

FOLKLORA

Tamika v Beltincih

V Beltincih – tam, kjer pesem in ples družita narode – pravi, da je vsakoletni folklorni festival krona tamkajšnjega kulturnega življenja. To so spoznale tudi članice tamburaške skupine Slovenskega prosvetnega društva Zarja iz Železne Kaple, saj so ob gostovanju v Pomurju lahko doživele izredno toplo domačnost in lep sprejem.

Beltinški folklorni festival se je v 31 letih, odkar ga nepretrgoma prirejajo, sicer razvil po obsegu in po značaju (tudi v mednarodnega), obenem pa vedno ostal, kar je bil – namreč odraz ljubezni prekmurskih ljudi do plesa, pesmi, glasbe, šeg, navad in vsega ljudskega izročila. To pa je v tem delu Slovenije posebno bogato in ga znajo primerno ohranjati.

Tudi letošnji 31. festival je v štirih dneh družil v beltinškem grajskem parku številne kulturne skupine in na stotine obiskovalcev. Prišli so na praznik slovenske folklorne, na sejeme stare obrti, h »godčevski delavnici«, na

predstavitve starih običajev in kulinarike, na slovaški večer ali na večer tamburaške glasbe. Na slednjem so se v četrtek zvečer odlično odrezale tudi tamburašice iz Železne Kaple, ki so z izborom prispevkov, s svojim stilom igranja in občuteno interpretacijo pozele velik aplavz ter priznanje sodelujočih in občinstva. Odlično odrezale predvsem tudi zato, ker morajo biti v Pomurju doma pravi »tamburaški strokovnjaki«. Ponekod igrajo ta instrument celo po družinah, domala vsaka vas pa ima svoj tamburaški ansambel – spoznavanje »drugačnega« igranja (tehnik in literature) nastopajočih ansamblov (tri skupine KUD Beltinci), TS iz Razkrižja, Lotmerški tamburaši in TS Frankopani iz Donje Dubrave na Hrvaškem). Za slednje so se članice TAMIKE menda najbolj ogrele. Kar z nekaj novimi načrti so pripotovale v jutranjih petkovih urah domov.

Lepo je bilo in rade so se odzvale takšnemu prijetnemu povabilu: »prijte fsi, šteri ste od kolena vekši, pa od podplata mekši, z glasnimi gutami, friškimi petami ino trdimi mošnjami.«

M. T.

Tamika ob Muri

Malo drugačen pogled ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

Atraktivnost nekaterih šol je nenazadnje tudi rezultat dobrega odnosa med starši in učitelji in ta odnos je tudi pozitivno vplival na vzdušje in učenje v šoli. Čim boljše je sodelovanje s starši, tem večji je tudi učni uspeh otrok, ali drugače povedano, otroci radi hodijo v šolo, če vidijo, da se njihovi starši z delom in življenjem v šoli identificirajo. Delo s starši zahteva od učiteljev veliko občutka, odprtosti, potrpežljivosti in vztrajnosti. Za zaupanjem, ki ga imajo starši do šole, je veliko obojestranskega angažmaja – tako učitelj kot staršev. Zaupanje v šolsko delo pomeni zaupanje v posamezne učitelje in tudi zaupanje v konkretno ustanovo samo.

Z zapiranjem dvojezičnih šol se bo končal tudi odnos staršev do konkretne šole in učiteljev. Tudi za starše je usmeritev otrok na novo šolo povsem nov začetek ustvarjanja in pridobivanja zaupanja v nove šolske okoliščine. Za nekatere bo zelo težko navaditi na se pogoje in navade nove šole, kar bo povzročalo stres in pritisk. Učitelji in starši bodo primorani, da ustvarijo medsebojno zaupanje, ki naj bo

v korist otrok. Ta proces ustvarjanja in oblikovanja medsebojnega zaupanja je posebno v ljudski šoli zelo rahločuten, ker gre za prestop otroka iz družinskega okolja v javno institucijo s svojimi zahtevami, rituali, posebnostmi in ocenami. Trdim, da bo ukinitve manjših dvojezičnih šol imela veliko posledice na odnos med starši in šolo. Starši, ki so bili navajeni manjših in preglednih struktur in so šolo doživeli kot del domačnosti, bodo najprej morali dobiti zaupanje v nepreglednejše in manj osebne odnose. Vse to lahko oteži kontakte s šolo in z učitelji. Nastalo nezaupanje lahko vodi do neprijetnih nesporazumov med starši in učitelji. Ukinitve šol bo pa prav gotovo spremenila dosednji odnos.

Pričakovati je, da bo vznemirjenje med starši raslo ravno na tistih šolah, ki bodo postale ekspoziture. Kajti ekspozitura bo tako rekoč vedno na prepihu – ali obstane ali pa se ukine. Ta negotovost pa nikakor ni pogoj za to, da bi starši dobili zaupanje v dotično šolo in v delo učiteljev. Kjer ni daljnoročne perspektive za razvoj posamezne šole, tudi ni računati z brezpogojnim in zaupanja vrednim sodelovanjem staršev. Ukinjanje šol je zaradi tega tudi poigravanje z zaupanjem staršev.

NA URANKOVEM DVORIŠČU NA VESELAH Domača pesem v poletni noči

»Poljančevi« pevci pod taktirko Franca Starca

MEPZ PODJUNA PLIBERK

Po Prežihovih sledih

Za zaključek pevske sezone smo se pevke in pevci z družinami na pobudo predsednika in dirigenta podali k našim sosedom v Kotlje in obiskali »Prežihovo bajto« – spominski muzej ter Prežihov spomenik na Preškem vrhu.

Njegovo življenje in delovanje nam je zanimivo predstavila gospa Liljana, sodelavka Koroškega muzeja Ravne na Koroškem. Lep sončen popoldan nas je izvalil še na bližnje Ivarčko jezero pod mogočno Uršljo.

Za telesni blagor pa je na večer poskrbela prijazna družina Potočnik, p. d. pri Zingu, ki nam je nudila same domače specialitete, in seveda naš dirigent Tone, ki nas je že pričakal s polno košaro sladkih česenj.

Poletna turistična sezona je že od nekdaj tudi čas »koroških večerov«. S to vrstjo pevskih prireditvev, ki dopustnikom nudi razvedrilo, hkrati pa tudi vpogled v kulturno delovanje koroških

Slovencev, so že pred desetletji začela slovenska prosvetna društva okoli Klopinskega in Zblaškega jezera popestrovati turistično ponudbo kraja. Prejšnji teden, v četrtek, 26. julija 2001 je pri Uranku na Veselah bil večerni koncert pod geslom »Zadoni naj pesem domača«. Nastopila sta Moški zbor »Vinko Poljanec« in skupina »Nomos«, oba iz Škocijana, za ples pa je godel ansambel »Korenika«. Prijetnega vzdušja niti vmesni dež ni motil.

Mlada Podjuna

Tudi Mlada Podjuna je uspešno zaključila sezono. Pevke in pevci so se zbrali pri pevovodkinji Katji Mandl v Libučah, kjer so preživeli lep popoldan ob petju, risanju, kopanju in igri. Za na-

slednjo sezono pripravlja otroški zbor večji projekt – ja ni čuda – Mlada Podjuna prepeva ja že 20. leto. Za obletnico smo jim na zaključku pripravili nove obleke. Če vas zanima kakšne – drugo leto ob jubileju se vidimo.

Del pevcev/pevk Mlade Podjune

SLIKARSKA TEDNA NA REBRICI Od poslikanih »pike-jev« do barve zvoka

Dva tedna je zdaj Mladinski center na Rebrici, atelje mladih umetnikov. V organizaciji Krščanske kulturne zveze je nad 140 deklet in fantov s celotnega dvojezičnega področja ob strokovni pomoči znanih likovnikov, kot so to Valentin Oman, Kristijan Sadnikar, Izidor Stern, Barbara Mseneder, Breda in Tine Varl ter glasbenikov kot Edi Oraže in drugih odkrivalo in odkriva čar likovnega ustvarjanja. Od akvarela do poslikave »pike-jev« (lončkov), od stenskih fresk do barvnega oblikovanja objektov je segal žanrski lok,

in vse to je nastajalo za mizami, polnimi barvnih loncev in papirja, čopičev in folij. Poskrbljeno pa je seveda bilo in je za zabavo ter smiselno izrabljanje prostega časa. Edi Oraže na primer je skupaj z mladinci skušal dognati, kakšne barve so razni zvoki.

Teden mladih umetnikov je zaradi precejšnjega zanimanja razdeljen na dve enoti. V prvi enoti je prejšnji teden sodelovalo 70 otrok, v drugi enoti, ta teden, pa se slikarskega tedna udeležuje 78 otrok. Slikarski teden se bo končal v soboto dopoldne z mašo in razstavo slik mladih umetnikov. Za njihovo dobro počutje pa je poskrbela Anica Fugger s celim štabom sodelavk in sodelavcev.

Izidor Stern je tajnosti avgartenske manufakture pošepetal na ušesa mladih slikark

Vladimir Wakounig

PLANINSTVO

50 let vzpona na Veliki Klek

Pred kratkim objavljen Černutov članek v SV o alpinističnem podvigu na Veliki Klek/Großglockner pred 50 leti je tudi mene spomnil na tista dogajanja, da sem sklenil nekaj napisati o njih. Tako sem pred mnogimi leti v Planinskem vestniku, glasilu Planinske zveze Slovenije, bral poročilo o vzponu mladincev iz Slovenije na Veliki Klek. Pobrskal sem po Planinskih vestnikih in našel poročilo v letniku 1951, ki ga kar v celoti objavljam:

»Letos spomladi so tudi v naše kraje prišle novice o div-

vzpeli na Großglockner (3798 m), najvišjo goro v Avstriji. Njihov vzpon je pomemben zato, ker so dosegli vrh vsi brez vodnika. Večino avstrijskih turistov so spremljali vodniki. Pri zbiranju opreme je pomagal šolski sluga v vasi, ki je star vodnik in planinec. Druga skupina je prišla julija. Tudi nekateri brigadirji te skupine so se povzpeli na Veliki Klek. Pripominjamo, da je bila akcija organizirana na pobudo slovenske mladine na Koroškem, ki se je tudi pri delu lepo izkazala. Nekateri koroški Slovenci se za-

Člani prve brigade v Heligenblutu

janju plazov okrog Großglocknerja, ki so povzročili precej škode tudi v svetovno znani vasi Heiligenblut (Sveta kri). Na poziv koroške deželne vlade je odšlo pomagat tej vasi pri odstranjevanju ruševin tudi nekaj slovenskih mladincev. Prva skupina iz Ljubljane, ki je šela 7 ljudi, je odšla konec junija. Sestavljali so jo smučarji in planinci. 7. in 8. julija so se brigadirji v spremstvu vrlega koroškega mladince Ljuba po-

vzemajo za ustanovitev Slovenskega planinskega društva na Koroškem. Menimo, da bi bilo prav podpreti njihova prizadevanja.

In res smo o planinstvu in naših načrtih za obnovo planinske organizacije na Koroškem po večerih mnogo diskutirali. To je bila tudi prva velika priložnost za medsebojno spoznavanje in izmenjavo mnenj. Nama z Jankom Wiegeletom (oba pozneje ustanovna člana

SPD v Celovcu), navdušenima planincema, so te diskusije dale toliko novega zagona, da smo kmalu nato leta 1953 obnovili v prvi svetovni vojni uničeno slovensko organizirano planinstvo na Koroškem, v Zahomcu pa ustanovili športno društvo, ki mu je do prerane smrti predsedoval Janko Wiegele. Z žalostjo v srcu se spominjam, da je tudi udeleženec prve brigade Jožko Kežar že med rajnimi, prav tako vodja našega tabora, Slovincem naklonjeni dr. Maderna. Ohranili jih bomo v nezabnem spominu.

Razumljivo je, da je bila srčna želja brigadirjev iz Slovenije, ko so že tako blizu Kleka, da se povzpnejo nanj. Posredoval sem ju vodji tabora dr. Maderni. Nekaj časa je pomišljal in menil, da sta potrebna najmanj dva vodnika, ko pa sem mu povedal, da poznam pot, da sem bil že večkrat na vrhu in da so fantje izkušeni alpinisti, je dal zeleno luč.

V nasprotju s Černutovim vzponom s tovarišema na goro ob slabem vremenu smo imeli mi čudovit, lep sončen dan in velik naval turistov v globokem snegu na vrh, ki smo ga v skrbi med Velikim in Malim Klekom zaradi gneče rešili na zgoraj opisani način.

Tako sem slučajno, saj se mi še sanjalo ni, da bom šel na Veliki Klek, prilezel četrtič na njegovo temo. To srečo sem delil z vsemi sedmimi brigadirji prve brigade, med katerimi je bil tudi Janez Gorišek, poznejši projektant letalnice v Planici. Z njim je Janko Wiegele v Heiligenblutu navezal tesne stike in postala sta velika prijatelja. Tako sta bili obe delovni akciji v Heiligenblutu vsestransko uspešni in vedno se ju bomo radi spominjali. L. U.

segal ozke državne meje in krepi sodelovanje športnikov v alpsko-jadranskem prostoru. Pri tem so prav stiki, ki jih je prvi predsednik društva dr. Janko Wiegele navezal s skakalnimi korifeji v Sloveniji, bili dragocenega pomena in važni za ves razvoj skakalnega športa na Zilji. To je nazorno prikazal tudi film, ki so ga zavrteli med otvoritveno slovesnostjo.

Za to slovesnost je Zahomčanom sploh treba izreči veliko pohvale. Izhajajoč iz zavesti, da odpirajo dom, ki naj služi njihovim potrebam, so tudi odprtje zasnovali kot dogodek, pri

katerem je udeležena cela vas, ne pa le neka izbrana elita. In ker je to vas z močnim slovenskim deležem, je seveda tudi odprtje potekalo v slovenskem in nemškem jeziku. Oba jezika sta se tam, kjer so spored oblikovali vaščani, samoumevno in enakovredno prepletala. Na žalost pa to raven kulturne normalnosti še niso dosegli zastopniki dežele, občine in gasilcev. Za začetek je fantovski kvartet zapel pesem »Tam čier teče bistra Zilja«, na koncu pa nemško in italijansko narodno.

Skozi spored je suvereno vodil Niko Zwitter, med častnimi

Foto: SV

KAKO ŽIVI SLOVENSKA PRESTOLNICA?

Dva obraza poletja v Ljubljani

Pred dnevi sem bila v pri-spevku o tem, kaj si mislijo tujci o življenju v Sloveniji, pozorna na stavek, da si tukaj želijo živeti vsi, razen Slovencev. Ob tem stavku sem pomislila na Dunaj in mojo potrebo, da vedno, kadar se vrnem od tam, nekaj dni hodim po ljubljanskih ulicah in gledam ljudi. V Ljubljani se ljudje še gledamo, na dunajski podzemni pa je to način, kako ločijo tujce od domačinov.

V Celovcu ni dosti drugače. Na kavo in sladoled hodim v italijanski lokal, kjer je glasno govorjenje nekaj običajnega. Zvečer in ponoči na cesti skoraj ni ljudi, v pizzeriji, v kateri smo si s prijatelji prejšnji teden zaželeli precej pozne večerje, pa smo bili edini gostje. Ko sem se morala odpovedati jutranjemu plavanju v Vrbskem jezeru – imam premalo poguma za plezanje čez ograjo – sem zapisani stavek še bolje razumela.

Kar nekaj ljudi s Koroške poznam, ki sem in tja zavijejo v Ljubljano samo zato, da začutijo drugačen življenjski utrip in v starem delu mesta spijejo kavo. Kajti Ljubljana te dni prav zares spominja na obmorska letovišča. K temu pripomorejo tudi zvoki čolnov z Ljubljaničice. Človek bi pomislil, da se na desni breg reke vsak večer zgrne vsa Ljubljana. Množica ljudi poseja v lokalih, ki se zlivajo eden z drugim, povsod se dogaja kaj zanimivega. Če vam ni do obiska številnih poletnih prireditev ali Koloseuma z desetimi kinodvoranami, lahko vso noč posedate po lokalih in plešete v klubih.

V Knafljevem prehodu, kjer razen praznih steklenic, smeti in grmovja dolga leta ni bilo ničesar, se zdaj bohoto

As, najdražji lokal v Ljubljani – skupinica štirih je prejšnji teden za večerjo odštela okroglih petdeset tisoč tolarjev – in kar nekaj pubov s pivi z vsega sveta. Tisti, ki si Knafljev prehod izbere zaradi skrajšanja poti od »Titove« do Woolfove, se ušteje, kajti prerivanje med gručami ljudi v cvetu mladosti terja kar precej časa.

Kljub temu, da Ljubljana v teh poletnih dneh vsakega obiskovalca očara s prav neverjetno brezskrbnostjo, pa ima še en, manj prijeten obraz. Osmega junija so v lokalni Galeriji v Mestni galeriji z besedami »naj se že navadijo, da ta lokal ni za take«, preprečili vstop Branetu Mozetiču, pesniku in publicistu, najvidnejšemu gejevskemu aktivistu v Sloveniji, in kanadskemu pesniku Jean Paulu Daostu, ki mu je gostovanje v Ljubljani omogočila kanadska ambasada. Odziv ljudi, ki se borijo proti vsem oblikam nestrpnosti, je bil hiter. Že čez teden dni so v Galeriji svoj protest proti homofobiji izrazili tako, da so ves večer »počasi pili en deciliter mineralne vode«.

Obritočlanci, ki se zbirajo v lokalni Sodček na Trubarjevi ulici, so pred štirinajstimi dnevi pretepli mimoidočega temnopoltega Inacia Bintchendo, ki stanuje v bližini. Ne le, da so mimoidoči dogajanje le opazovali, dogodek je bil odmeven tudi zato, ker je policija na isti način obravnavala napadalce in žrtev ter pri tem povsem zanemarila njegovo rasistično ozadje.

V anketi, objavljeni v nedeljskem Delu, je skoraj 43 odstotkov vprašanih odgovorilo, da za sosedo ne bi imelo Roma, 30 odstotkov homoseksualca in nekaj več kot 10 odstotkov temnopoltega človeka.

Obe podobi Ljubljane – ena malce presvetla, druga malce pretemna – sta resnični. Vmes pa je še cela paleta odtenkov. Da bi le vsi znali in zmogli videti vse.

Irena Destovnik

POMEMBEN DOSEŽEK ZA ZAHOMC

Dom športa in gasilcev končno odprt

Minuli petek, 27. julija 2001, je bil kar precej pomemben dan za Zahomc, saj je Dom športa in gasilcev, večnamensko poslopje, končno tudi uradno odprl svoja vrta. S tem je Zahomc dobil svoje družabno središče, športniki in gasilci pa svoj dom.

Resnici na ljubo je treba povedati, da brez dejavnosti in uspehov Športnega društva Zahomc tega poslopja ne bi bilo. Od svoje ustanovitve naprej je društvo krepko posegalo v zimskošportno dogajanje na Koroškem in kaj kmalu je Zahomc za nekaj let postal središče avstrijskega skakalnega športa. Člani društva so postali svetovni in olimpijski prvaki, v deželni merili pa si smučarskega športa brez Zahomčanov sploh ne moremo več predstavljati.

ŠD Zahomc je s svojim delovanjem vseskozi tudi pre-

gosti je med drugim pozdravil deželnega svetnika Wurmitzerja, ki je obljubil podporo ter predal ček, ter predsednika slovenskega sosveta Marjana Sturma. Ta je dejal, da je gradnja doma podprl tudi urad zveznega kanclerstva s sredstvi za podporo narodnim skupnostim. Med gosti so bili tudi predstavniki avstrijske smučarske zveze in nekdanji slakalci kot Schnabl in Wiegele.

Ta dan pa je bil tudi dan zahvale, in to predvsem družini Wiegele, po domače Petr. Franc Wiegele starejši je živeča legenda skakalnega športa v Zahomcu, nedvomno se je on najbolj oddahnil, da je dom končno zgrajen. Doslej je namreč vso smučarsko opremo hranil pri sebi doma, zdaj pa je tam, kamor sodi. Zahomčani so se njemu in njegovi ženi, ki je dolga leta skrbel, da je oprema bila vselej urejena, zahvalili s šopkom rož.

Skakalni naraščaj pa je pod vodstvom Francija Wiegeleja mlajšega pokazal nekaj večšin in trenerskih enot.

Veseli pa so tudi gasilci, saj imajo v novem poslopju svoj gasilski dom, komandno centralo in moštvene prostore. Dvorano pa bojo koristili vsi, gasilci, športniki in kulturniki. Dvorana je primerna za koncerte in razstave, šolanja in telovadbo. Torej pravi večnamenski prostor.

V prvem nadstropju pa je bila foto-razstava na temo »Zahomc v zrcalu časa«. Ti dragoceni posnetki že so kazali, da Zahomčani nikdar niso sedeli za zapečkom, ampak da jih je vleklo v svet. Takrat so po svetu šli kot furmani in kot ukaželjni vajenci, danes pa se domov vračajo s športnimi uspehi in kolajnami. Slej ko prej pa je ŠD Zahomc ognjišče, ki jih združuje, okoli katerega se zbira. In od tu bojo skakalci spet poleteli.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 2. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
20.30 Klasika pri Mohorjevi. Nastopa
Bojan Gorišek (klavir in multi-
media)

SOBOTA, 4. 8.

PLIBERK, v kulturnem domu –
Društvo slov. pisateljev in pre-
vajalcev
8.30 Literarno-glasbena matineja v
spomin Mirka Kumra-Črčaja,
memoarskega pisatelja, ob 20-
letnici njegove smrti
SELE, pod Košuto
11.00 Praznik umetnikov pod Košuto.
14 umetnikov iz devetih držav
predstavlja soja dela
ROŽEK, galerija Šikoronja
19.00 »Utrinki« – odprtje razstave del
Bernika, Borčiča, Hokeja,
Januša, Krawagne, Omana,
Orsini-Rosenberga, Stadacherja,
Vavre in Wulza (do 2. 9.)

NEDELJA, 5. 8.

OBIR – SPD »Valentin
Polanšek«
11.00 Srečanje na vrhu Obirja –
pohod na Obir v spomin
Hermana Velika in Valentina
Polanška. Nato piknik pri
Marofu!

SOBOTA, 11. 8.

KOPALIŠČE OB HODIŠKEM JEZE-
RU – SPD Zvezda
20.00 Live koncert: STERZ in vokalna
skupina NOMOS

SREDA, 15. 8.

MARIJA NA OTOKU (Maria
Wörth), v cerkvi
10.00 Romarska maša v slovenskem
jeziku

PETEK, 17. 8.

ŽITARAS, na dvorišču farov-
ža – SPD Trta
20.30 Folklorna noč. Dalmatinski
večer

SOBOTA, 18. 8.

ŽITARAS, na dvorišču farov-
ža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina Bališ

NEDELJA, 19. 8.

ŽITARAS, na dvorišču farov-
ža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina
»Voice factory«

LOČE; v gostilni Wrolich (pri
Pušniku)
Ovčji dan s prodajno razstavo
sira, kože, odev, mesa in klobas
...

RAZSTAVE

KIKI KOGELNIK
Kotmara vas, grad Humperk – do 16.
9. 2001

KARL VOUK
»M31«, Dobrla vas, samostan – do 17.
8. 2001

LENC KRAUT
»Žafran cveti na Plaznici«, Bistrica pri
Šmihelu, galerija mlin – vsako
nedeljo v juliju od 10.00 do
12.00

BRIGITTE BACHMANN IN
FRITZ RUSS
»Najdbine«, Šentjanž, k & k - center –
do 12. 8. 2001

HERMANN FALKE
»Slike na kositr un aluminiju«,
Libuče, galerija Falke – do 12.
10. 2001

»TRADICIONALNO KMEČKO
ORODJE IN UPORABA TEGA
V TEKU LETNIH ČASOV
Poden, gostilna Lausegger – do 28.
10. 2001

POSOJILNICA-BANK BILČOVSKO-HODIŠKO-ŠKOFIČE

Iščemo

sodelavko ali sodelavca

Pogoji: znanje obeh deželnih jezi-
kov, angažiranost, komunikativnost,
pripravljenost za nadaljnjo izobraz-
bo, zaključena vojaška služba
Prednost imajo absolventi/ke sred-
njih gospodarskih šol.

Pisno prošnjo življenjepis in kopijo
zaključnega spričevala pošljite naj-
kasneje do 25. 8. 2001 na

POSOJILNICA-BANK
Bilčovs-Hodiše-Škofiče,
reg. zadruga z o. j.
v r. g. Francu Krištofu,
9072 Bilčovs/Ludmannsdorf 33a

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA v Mikschallee 4 v Celovcu

bo zaradi dopustov zaprta
od 7. avgusta do 12. septembra

Od 28. avgusta do 11. septembra
si lahko izposojate knjige od
ponedeljka do četrta od 8. do 12. ure

PRAZNUJEJO: Alex Schu-
ster z Rožeka – 50. rojstni
dan; Ana Hribar s Kort –
god; Marta Dvojak s Sred-
njega Kota – god; Karl
Buch – 85. rojstni dan; Mar-
gareta Wutte – osebni praz-
nik; Dominik Krušič Z Vel-
inje vasi – 5. rojstni dan; Jennifer-Na-
dine Lesjak iz Goselne vasi – 6. rojstni
dan; Ana in Petra Korpitsch, Marjeta
Wutte, Inge Borotschnig, Marica Pe-
tek – osebni prazniki; Rudi Kont-
schitsch st. in mla. z Vogrč – osebna
praznika; Tonči Koren, Franci
Keuschnig, Hajnžek Mikl – osebni
prazniki; Anni Jug z Železne Kaple –
30. rojstni dan; Anška Apovnik iz
Senčnega kraja – dvojni praznik; Lud-
milla Sienčnik, Marija Lipnik, Marija
Luschnik; Ana Stern – osebni prazni-

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 3.8. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Marjan
Bevk: Pisma s fronte 18.45 Poročila 19.00
Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06
Glasba 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni ma-
gazin 23.00 Glasba 24.00 Soundtrack ted-
na: Pearl Harbour 1.00 Zrcalo kulture
(pon.) 2.00–6.00 Glasba – jazz/world
5.45–5.50 Na današnji dan

SO 4.8. ■ 18.00 Campus Radio 18.45
Poročila 19.00 Special: Pustolovščina vz-
goje: Vertrauen 20.00 BBC News 20.06
Yugo-Rock 23.00 Izven zakona 1.00–6.00
Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na da-
našnji dan

NE 5.8. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45
Poročila 19.00 Music for the Masses /
glasbeni magazin 21.00 The Rest of the
Day 22.00 For Those About to Rock 24.00
Glasba – jazz/world 1.00 Nedelja drugače
2.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50
Na današnji dan

PO 6.8. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Wutti
18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski ma-
gazin 20.00 BBC News 20.06 Glasba 21.00
Take the Jazz Train 23.00 Context XXI
24.00 Glasba 1.00–6.00 Glasba –
jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

TO 7.8. ■ 18.00 V pogovoru: Dunajski po-
letni kino 18.45 Poročila 19.00 Kakkoi
20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00
Campus (pon) 22.00 Special (pon.): Pusto-
lovščina vzgoje: Vertrauen 23.00 Vešča
00.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.): Du-
najski poletni kino 1.45–6.00 Glasba –
jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SR 8.8. ■ 18.00 Literarna kavarna: Litera-
tura v mreži 18.45 Poročila 19.00 Voz La-
tina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/
Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00
6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na
današnji dan

ČE 9.8. ■ 18.00 Po Koroškem: Otroci iz
Černobila na Koroškem 18.45 Poročila
19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News
20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona
22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna ka-
varna (pon.): Literatura v mreži 24.00
Glasba – jazz/world 1.00 Po Koroškem
(pon.) 1.45–6.00 Glasba – jazz/world
5.45–5.50 Na današnji dan

ČESTITKA

Minulo soboto je praznovala v Šent-
janžu v Rožu svoj rojstni dan **Marija
Hornböck**, tajnica ravnateljstva Mo-
horjeve družbe v Celovcu.

Vse najboljše, mnogo osebne
sreče in zadovoljstva ji želijo kolegi-
ce in kolegi, ki jo prosijo, da ostane
tudi v bodoče tako vedra, kakor je
bila doslej.

ki; **Hanzi Wasner** z Obirske
– 65. rojstni dan; **Nani Mak**
z Borovnice – osebni praz-
nik; **Marta Dumeplnik, dr.**
Joško Rutar, Janez Hudl,
Lovren Müller, Herma
Trampusch – osebni prazni-
ki; **Ančka Pristotnik** s
Komlja – 75. rojstni dan; **Marta Schaf-**
fer s Suške gore – god; **Ani Strauss** iz
Zaloga pri Ljubljani – god.

Za posredovanje imen slavljenk in
slavljenec se zahvaljujemo predvsem
slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Oddam apartma pri Novigradu
(ob morju) za 2 do 4 osebe med
6. in 21. avgustom, cena 500 šil. na
dan. Tel. 0664 / 15 38 661.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 3. 8. ■ 18.10 Rož – Podjuna –
Zilja

PE 4. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 5. 8. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi
...

NE 6. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
18.00 Glasbena

PO 7. 8. ■ 18.10 Kratki stik

TO 8. 8. ■ 18.00 Otroški spored

SR 9. 8. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

06.00–09.00 Dobro jutro
09.00–12.00 Sol in poper
12.07–13.00 Žurnal, nato glasba 3
krat 3
13.00–15.00 Klub Radio dva
15.00–17.17 Lepa ura
17.17–17.30 Žurnal
17.30–18.00 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v
nemškem jeziku, ob vsakih pol ure –
poročila Radia dva v slovenščini

SO 6.00–7.00 Glasba (zborovska,
narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–09.00 Otroški vrtljak
09.00–12.00 Sobotno dopoldne
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–13.23 Evropa v enem tednu
13.23–14.00 glasba
14.00–15.00 Slovenske popevke
15.00–18.00 Farant

NE 6.00–7.00 Glasba (zborovska,
narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–10.00 Zajtrk s profilom
10.00–10.30 Zimzelene melodije
10.30–11.00 Svetopisemske zgodbe
11.00–12.00 Iz zlate dvorane
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–15.30 Radio dva v zrcalu
15.30–16.00 narodnozabavna in
zborov
ska glasba
16.00–18.00 Vikend

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 5. 8. ■ 13.30 ORF 2 • Kmetijstvo
na prelomnici – izziv za stanovske
zastopnike: volitve v Kmetijsko-
gozdarsko zbornico Koroške 18. no-
vembra letos naj bi pomagale izostri-
ti pogled. • Klasika pri Mohorjevi:
kultura v izmenjavi – kulture v dialo-
gu • Boljše možnosti za športno in
kulturno delo v Zahomcu: boljša bo-
dočnost na trnih temeljih športnega
udejstvovanja • Pričetek nogometne-
ga prvenstva v koroški ligi: SAK šteje
v ožji krog favoritov za naslov prva-
ka.

Vsebinsko slovenskega televizijskega
sporeda lahko preberete tudi na ORF-
teletextu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

PO 6. 8. ■ 3.05 ORF2 16.00 TV SLO1
(Pon.)

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at

Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straß 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Na pravi »potep« smo se prve dni počitnic podali koroški dvojezični učitelji. Pod vodstvom Kristijana in v organizaciji pedagoškega inštituta je kar 30 udeležencev spoznavalo (in tudi spoznalo!) Pohorje. Družbo so sestavljali v glavnem »stari zajci« doslednejših letnih projektnih dni (Logarska, Triglav, Trenta), nekaj pa je bilo tudi »novih«. Eni kot drugi brez posebnega treninga, vsi pa z obilico dobre volje in pripravljenosti – pa še z kakšnimi 40 palicami (teleskopnimi seveda) ...

Prvi dan:

Avtobus nas »potegne« do Maribora, Pohorska vzpenjača (najstarejša tovrstna turistična

Sv. Areha poleg se ne more meriti. Zgodovina te božjepotne postojanke se pričinja že v 16. stoletju in še danes ima cerkev čudovito streho iz blestnika (Glimmerschiefer). Večinoma smo ugibali tudi o redkem svetniku in nihče ni znal razložiti, da Areh pomeni Henrik (Heinrich).

Prijetna hišica postreže z dobro planinsko hrano, večina pa se kljub temu odloči za lastno iz nahrbtnikov. Po nadaljnjih dveh urah hoje bi sicer kalorije kosila še ne smele biti porabljene.

Štirje naši nočijo celo v neki »ekspozituri«. Divjačinski golaž, polenta, jota in žganci so že pripravljeni, pomfri, zrezke in plačinke pa je treba šele naročiti. Gospodična suvereno obvladuje lokal, naročila, goste in tudi administracijo. Kmalu so vsi siti in zadovoljni. Nekateri dvignejo prve pesmi, nekateri pa bolj tiho in s pripomočki proti žuljem »evaluirajo« vtise prvega pohorskega dne.

Drugi dan:

Noge so po zajtrku ravno prav utečene, ko se že znajdemo pri spominskem prostoru prvemu partizanskemu pohorskemu bataljonu. Sredi temnih gozdov je leta 1943 preživel zimo in se tudi obkoljen ni vdal skoraj 300 kratni premoči nemške vojske. 79 kamnov in prav toliko imen vsa desetletja mimoidoče poziva k premišljevanju ter jih spominja na veličastnost narodnoosvobodilnega boja. Do Treh žebeljev in Peska se naša pot kar pošteno vleče.

Pohorje se tudi čuti in doživi takšno, kakršno v resnici je. Zeleni klobuk Štajerske se v razsežnih hrbitih izteza nepregledno kam, povsod dovolj vodnat, obel in kljub temu prijazno zaveten. Razsežnost tega največjega strnjene gozdnega površja daleč naokoli prav povedo šele številke. Pohorje je nad 50 km dolg in ponekod tudi 25 km širok gozdni hrbit, tu je res prostora, zraka in življenja. Pohorje je surovinski (lesni) vir, je vodni in zračni zbiralnik ter čistilec, je središče oddiha za vso deželo okoli in njene prebivalce.

Po izdatnem počitku in kosilu na Pesku pridemo z novimi močmi na Roglo. Ogled z 30 meterskega razglednega stolpa potrdi vse o Pohorju. Pa še to, da Pohorje živi tudi sodobno turistično življenje s cestami, žičnicami in hoteli.

Torej naprej po kopah, planotah in hladnih iglastih gozdovih. Lovrenška jezera (vseh 15 resda nismo obiskali) so resnično »zvezdniki« popoldneva. Kar na samem slemenu ležijo ta svojestvena mokrišča, ki jih vzdržuje samo deževnica. Ta krasna šotna barja (kot tudi druga jezera na Pohorju) so tako skrita med gostim rušjem, da jih niti z lesenega stolpa oko ne more odkriti. Toliko lepše je potem presenečenje po prehodu nekajstometerske nadelane steze iz hlobovine (zaradi mokrote) – in sredi teh temnozelenih oči se beli lokvanj – kot nagrada za prišleke. Botanik Franc je ves v svojem elementu, še posebej, ker mu ravno tukaj zmanjka filma ... sicer je podoba tudi pri Ribniškem jezeru očarljiva, a po osemurnem maratonu drugega dne imajo vsi le oči in željo po Ribniški koči, ki nas vabi že od spomenika na Ribniškem vrhu.

Končno iz gozdarjev ..., Lojze ugotovi, zakaj je ravno

njegov nahrbtnik tako težak ..., »pofrišamo« se, počitek pri klopih zunaj je dolg, večer v koči udoben in prijeten.

Tretji dan:

Vsi hvalijo spanje in obilen zajtrk, predvsem pa kavico, ki jo Tonej zaradi dobrote »vika«, pa tudi vse tisto, kar so pojedli že za večerjo. Upravnik in kuharica imata kar dosti dela z nami. Računov je veliko in dolgi so, problemov pa ni, saj smo tako rekoč edini prespali.

Nabiranje novih moči v Pohorskem pragozdu

Vodiči nas tolažijo, da nas čaka zadnji dan le še prijetno sprehajanje. Najprej tudi tako kaže, saj z lahkoto prispemo na najvišjo goro/točko Pohorja – na Črni vrh (1543 m) in po pičli urici počivamo že pri Grmovškovem domu. Poleg pa se za dober apetit na žaru peče odojek. A preden bodo porcije, bo še trajalo, glažek piva v naslanjaču ali na sončni terasi in markacije nam kažejo pot spet navzgor čez Veliko in Malo Kopo. Hoja je vendarle prijetna, predvsem zaradi obilice rož

Ko smo končno na sedlu, seveda upamo, da so kolena in mišičevje opravila najhujše. Upanje pa rado vara – tudi na Pohorju. Zadnji vzpon proti Kremžarjevemu vrhu zahteva zadnje moči – če ne že rezervo. Zato se naša kolona precej raztegne. Seveda so temu (vsaj delno) krive tudi plantaže črnice ob poti. Vseposvoda jih Slovenke nabirajo v vedra, mi pa le v žejna usta. Kremžarjevo kočo dosežemo eni prej, drugi pozneje. Za zadnje je potem tudi počitek krajši, prednji pa izrabijo ugodnost še za to, da počasnejšim pojejo vse porcije »filane paprike«. Kljub temu v treh urah našega odmora uprav-

nica proda domala vso zalogo (papriko, zelenjavno juho, joto, obložene kruhe, črničevo pito in nič kaj pijače, ...)

Kaj bi pisal še o spustu do Slovenj Gradca. Ena sama muka in trpljenje. Živijo kolena in palice. Posedli bi, pa nas je sram enega pred drugim, pa seveda pred kmečkimi ljudmi, ki v isti strmini ročno obračajo seno.

Za konec prekolnemo (kot pravi planinci) še dober kilometer asfalta do avtobusne postaje, potem pa je potep po

Polovica »Pohorske odprave«

(arnika, šentjanževka, ...), celo razgledi se odpirajo, pa ljudje (in živina) nas srečavajo na terasah žičnic. Sestop po hudi strmini na Kašivsko sedlo je vse drugo kot sprehod. Dobe sedno nam gre za nohte. Pa je venomer lažji kot vzpon z bikom v nasprotno smer. Niste narobe brali ... fantje in dekleta nas srečujejo v »diretissimi« z mountain-bike na ramenih. Onih pravih bikov res nihče ne goni, čeprav je kar precej krav tu na paši.

Pohorju končno za nami. Bilanca treh dni: skoraj 20 ur hoje in skoraj 80 opravljenih kilometrov. Spoštovanja vreden dosežek. Z avtobusom se vračamo proti domu.

Zahvala gre odlični organizaciji, udeležencem za vztrajnost, Rožanom za pameten predlog, gostoljubnim pliberškim udeležencem pa za sprejetje predloga oz. »povabilo« v Kulturni dom.

Do prihodnjega leta!

Miha Traunik

Kristijan, Franc, Tonej, Bernard in Lojze občudujejo Lovrenška jezera

naprava Slovenije) pa na tisoč metrov.

Vodiči Andrej, Mitja in Mihec nas sprejmejo in koj je treba zmetati težke nahrbtnike (z osnovno hrano, pijačo in seveda vso drugo garderobo in ropotijo) na pleča. Vreme je tudi obetalo in se potem dejansko kaže tri dni z optimalne strani za naš pohod (sonce se skriva za oblake, le-ti pa ne zbujajo nobenih skrbi zaradi kakšnega dežja).

Nekdo še pripomni, kako važne da so na Pohorju markacije in že počivamo pri Mariborski koči. Dan prezgodaj, kot oznanjuje tablica nad vrati »Danes točimo za denar, jutri pa zastoj«. Po pičli urici hoje menda žeja dejansko ni mogla biti vzrok, da bi isto Mariborsko kočo skoraj obiskali še drugič...

Pot do Ruške koče pa se zaradi »sprehoda« (logično) podaljša za dobre pol ure. Ruška koča (nekateri ji pravijo tudi Tinetov dom) je sicer ena najstarejših na Pohorju in danes že kar pravi hotelček. A s cerkvijo

ne, a na Lobnici (seveda ob prijetni klopici) nekaterim le zmanjka moči za poskok/sprehod do Šumnika – slapu, ki preko prakamninskega skalovja bolj drsi kot pada in zaradi osojne lege in temačnosti okoli daje nek zamolkel videz. No – počivati in sedeti na klopici v edinem koščku zavarovanega Pohorskega pragozda tudi ni dano vsakdan – za nadaljno pot pa kar precej potrebno.

V naslednjih dveh urah do Črnega jezera nam počitka ne privoščijo. Zato pa je priložnosti in časa za pomenkovanje na pretek. Eni se pogovarajo o preteklem, drugi načrtujejo že za prihodnje šolsko leto, eni obračajo na vse strani LDG, drugi še ne vedo točno, kaj bi kazalo djati v »piskre« A, B, C, ... so pa tudi taki, ki samo sopihajo.

Pavza pri jezeru je za nas vse pravi užitek, za ribiče ob njem pa najbrž prekinitev njihovega uživanja. Kmalu smo pri domu na Osankarici. Oskrbnica poišče še par dodatnih žimnic, mi pa izbiramo ležišča.

NOGOMET-KOROŠKA LIGA

V soboto prva težka preizkušnja za SAK

Konec tedna se bo spet pričelo nogometno prvenstvo v koroški ligi. Varovance trenerja Jagodiča čaka na tujem trdnem, namreč designirani favoritu za naslov prvaka – moštvo Šentandraž, ki se je močno okrepilo. SAK se je prav tako okrepil z dobro zvanečimi in rutiniranimi igralci kot so: Th. Weissenberger, J. Pate, M. Zimmerling, Ch. Kraiger in drugimi.

Trenerju Jagodiču in odboru SAK je gotovo uspelo formirati kompaktno moštvo, ki sodi v ožji krog favoritov za naslov prvaka.

Moštvo je v preteklih tednih ogromno treniralo in odigralo tudi nekaj pripravljalnih tekem; Sakovci so gladko premagali Treibach s 4 : 1, proti Launsdorfu so remizirali 2 : 2, preteklo soboto pa so proti izredno borbenemu podligašu ASV podlegli s 3 : 5. **Trener Lojze**

Kljub odličnemu refleksu vratarja Eriha Oražeta se je žoga znašla v mreži. F. Stukelj

Jagodič: »Vsi igralci so zaenkrat zdravi. Vpreteklem tednu smo imeli kar tri težke pripravljalske tekme in igralci so spoznali, kaj jih čaka v koroškem prvenstvu. V moji ekipi so znana imena in upam, da bodo v soboto proti Šentandražu tudi

izpolnili to, kar dejansko znajo. Vsak se bo moral odločno boriti. Postava pravzaprav že stoji; pričakujem vsaj eno točko, igrali pa bomo seveda na zmagi.

Tekma bo v soboto, 4. avgusta, ob 18. uri. **M. Š.**

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Novinec premagal Mariborčane v Ljudskem vrtu!

Petkratni zaporedni slovenski prvaki, nogometaši Maribora Pivovarne Laško, so doživeli v prejšnjem tednu dva boleča poraza. Če je bil poraz v drugem krogu kvalifikacij za ligo prvakov s slovitim Glasgow Rangers (0 : 3) minulo sredo še pričakovano, pa je bil tisti sobotni, v drugem krogu nogometne lige Si.mobil z ekipo Era Šmartno (1 : 2) enak senzaciji. Šmarčani še nekaj tednov nazaj niso vedeli, ali bodo uspeli zbrati dovolj denarja za sodelovanje v elitni slovenski nogometni ligi, sedaj pa so že slavili na gostovanju pri prvaki. Mariborčani kljub vsemu ostajajo prvi favoriti za šesti zaporedni

naslov, sta pa Koper in Publikum, ki bi naj bila Mariborčanom letos najbolj resna tekmeča, že pri vrhu lestvice.

Rezultati 2. igralnega dne v ligi Si.mobil: Olimpija – Primorje 1 : 3, Maribor PL – Era Šmartno 1 : 2, Rudar (Velenje) – Domžale 2 : 1, Živila Triglav – Sportline Koper 0 : 2, HiT Gorica – CMC Publikum 1 : 3, Mura – Korotan 0 : 0; **vrstni red:** Koper in Primorje po 6 točk, Publikum in Korotan po 4, Maribor, Rudar, Šmartno in Olimpija po 3, Triglav in Mura po 1, Domžale in HiT Gorica po 0. **Pari 3. igralnega dne, 4. avgusta:** Koper – Hit Gorica (18.00); **5. avgusta:** Domžale –

Maribor, Primorje – Rudar, Korotan – Olimpija, Publikum – Mura, Šmartno – Triglav (vse ob 17.00).

Rajmondu Debevcu srebrna kolajna v Zagrebu

Na evropskem prvenstvu v streljanju v Zagrebu je najboljši slovenski strellec Rajmond Debevec, sicer olimpijski prvak iz Atlante, z malokalibrsko puško v disciplini 60 leže osvojil srebrno kolajno. Debevec je nastreljal 699,8 kroga, pred njim pa je bil uvrščen le Italijan Marco Denicola (700,5), s katerim se je naš najboljši strellec do konca boril za zlato, čeprav to ni njegova paradna disciplina. **D. T.**

2. RAZRED E

Konec tedna start v novo nogometno sezono

Tudi za Sele, Dobro vas in Žvabek se konec tedna pričene nogometno prvenstvo 2001/2002. Čakajo nas napeti derbi!

Jesenske tekme:

1. krog (4./5. 8.): Galicija – Važenberk, Sele – Šentpeter, Pliberk II – Žvabek, Djekše – Sinča vas, Reichenfels – Dobrla vas, Maria Rojach – Šmarjeta/L., Frantschach – Preitenegg

2. krog (11./12. 8.): Važenberk – Preitenegg, Šmarjeta/L. – Frantschach, Dobrla vas – M. Rojach, Sinča vas – Reichenfels, Žvabek – Djekše, Šentpeter – Pliberk II, Galicija – Sele

3. krog (15. 8.): Sele – Važenberk, Pliberk II – Galicija, Djekše – Šentpeter, Reichenfels – Žvabek, M. Rojach – Sinča vas, Frantschach – Dobrla vas, Preitenegg – Šmarjeta/L.

4. krog (18./19. 8.): Važenberk – Šmarjeta/R., Dobrla vas – Preitenegg, Sinča vas – Frantschach, Žvabek – M. Rojach, Šentpeter – Reichenfels, Galicija – Djekše, Sele – Pliberk II

5. krog (25./26. 8.): Pliberk II – Važenberk, Djekše – Sele, Reichenfels – Galicija, M. Rojach – Šentpeter, Frantschach – Žvabek, Preitenegg – Sinča vas, Šmarjeta – Dobrla vas

6. krog (1./2. 9.): Važenberk – Dobrla vas, Sinča vas – Šmarjeta, Žvabek – Preitenegg, Šentpeter – Frantschach, Galicija – M. Rojach, Sele – Reichenfels, Pliberk II – Djekše

7. krog (8./9. 9.): Djekše – Važenberk, Reichenfels – Pliberk II, M. Rojach – Sele, Frantschach – Galicija, Preitenegg – Šentpeter, Šmarjeta – Žvabek, Dobrla vas – Sinča vas

8. krog (15./16. 9.): Važenberk – Sinča vas, Žvabek – Dobrla vas, Šentpeter – Šmarjeta, Galicija – Preitenegg, Sele – Frantschach, Pliberk II – M. Rojach,

Djekše – Reichenfels

9. krog (22./23. 9.): Sinča vas – Žvabek, Reichenfels – Važenberk, M. Rojach – Djekše, Frantschach – Pliberk II, Preitenegg – Sele, Dobrla vas – Šentpeter, Šmarjeta – Galicija

10. krog (29./30. 9.): Važenberk – Žvabek, Šentpeter – Sinča vas, Galicija – Dobrla vas, Sele – Šmarjeta, Pliberk II – Preitenegg, Djekše – Frantschach, Reichenfels – M. Rojach

11. krog (6./7. 10.): M. Rojach – Važenberk, Frantschach – Reichenfels, Sinča vas – Galicija, Žvabek – Šentpeter, Dobrla vas – Sele, Preitenegg – Djekše, Šmarjeta – Pliberk II

12. krog (13./14. 10.): Važenberk – Šentpeter, Galicija – Žvabek, Sele – Sinča vas, Pliberk II – Dobrla vas, Djekše – Šmarjeta, Reichenfels – Preitenegg, M. Rojach – Frantschach

13. krog (20./21. 10.): Šentpeter – Galicija, Žvabek – Sele,

ŠAH

Elo-lista za prvo polletje 2001 brez večjih sprememb

Avstrijska šahovska zveza (ÖSB) je na osnovi rezultatov prvega polletja 2001 – mednarodni turnir v Šentvidu še ni upoštevan – objavila Elo(rating)-listo za šahiste/ke v Avstriji. Pri igralcih/igralkah v obeh slovenskih šahovskih klubih na Koroškem ni prišlo do bisvenih sprememb. Najvišji rating pri Slovenski športni zvezi (SŠZ) kot pri SŠK »Obir« Železna Kapla imajo igralci iz Slovenije: pri SŠZ MK Aleš Drinovec – 2172, MK Žiga Žvan – 2142, MK Blaž Kosmač – 2132, MK Silvo Kovač – 2126 in Boris Mitrovič – 2072, pri SŠK »Obir« pa MK Dušan Joković z ratingom 2219! Najboljši domači igralci/igralke pri SŠZ so Arnold Hattenberger (1978) mag. Gorazd Živkovič (Elo 1966) ter ženska mojstrska kandidatinja Dunja Lukan (1867), pri SŠK »Obir« pa Hans-Christian Wolte (Elo 1986) pred Justinom Polanškom (1972) in Haraldom Woltejem z 1916 Elo-točkami.

I. L.

Rating igralcev in igralk SŠZ/Zveza Bank I, SŠZ/Posojilnica Bank Borovlje/Bilčevs II (v oklepaju razlika k zadnjemu ratingu):

1. MK Aleš Drinovec 2172 (-2)/medn. Elo 2172, 2. MK Žiga Žvan 2142 (+19)/2168, 3. MK Blaž Kosmač 2132 (-3)/2135, 4. MK Silvo Kovač 2126 (-3), 5. Boris Mitrovič 2070 (0), 6. WFM Maria Horvath 1996 (-35)/2053, 7. Arnold Hattenberger 1978 (-8), 8. mag. Gorazd Živkovič 1966 (-21), 9. WMK Dunja Lukan 1867 (-3), 10. dr. Joži Amrusch 1814 (+27!), 11. Alek-

sander Lukan 1770 (-38), 12. Rupert Reichmann 1712 (-20), 13. Avgust Vukanič 1690 (0), 14. mag. Branko Kolter 1673(0), 15. Robert Hedenik 1557 (-12), 16. Ivan Lukan 1535 (-5), 20. dr. Hanzi Gasser 1483, 21. mag. Peter Waldhauser 1479, 22. mag. Mirko Laussegger 1430, 23. Borut Živkovič 1314, 24. Johann Sablatnig 1230, 25. Antonija Einspieler 1208, 26. Thomas Hallegger 1200 Mladinci: 1. Roman Weber 1411 (+10), 2. Mitja Kolter 1234 (0), 3. Stefan Reichmann 1209 (0), 4. Simon Einspieler 1200 (0)

Rating igralcev SŠK »Obir« I + II:

1. Dusan Joković 2219 (-8)/medn. Elo 2182, 2. Hans Christian Wolte 1986 (+3), 3. Justin Polanšek 1972 (+24), 4. Rudolf Meier 1925 (-1), 5. Harald Wolte 1916 (+5), 6. Mirsad Besić 1872 (0), 7. Adem Metelko 1837 (+4), 8. dr. Karl-Heinz Waysocher 1761, 9. Johann Wolte 1716 (-25), 10. Andreas Karner 1709 (+3), 11. Wolfgang Moser 1703 (-9), 12. Josef Hanschou 1660 (+24), 13. Johann Stossier 1621 (+27) 14. Manfred Topar 1547 (+26), 15. Emanuel Polanšek 1528 (0), 16. Peter Jammer 1517 (0), 17. Mirko Pasterk 1512 (+41!), 18. Johannes Joschtl 1467 (+22), 19. Thomas Soukup 1252 (0)

Rating ostalih koroško-slovenskih igralcev v drugih koroških moštvi:

Josef Gallob ml. (ASKÖ Bekštanj) 1985 (-6), ravn. Pepi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1904 (-8)/medn. Elo 2054, Marko Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1884 (+3), Boris Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1787 (-10), Alojz Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1771 (+22)/2029, mag. Franci Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1761 (-12), Herbert Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1691 (0)

SŠZ

Razgovor z deželnim športnim direktorjem Reinhardom Tellianom

Predsednik Slovenske športne zveze Marijan Velik in poslovodeči tajnik SŠZ Ivan Lukan sta se pretekli torek v

Sinča vas – Pliberk II, Dobrla vas – Djekše, Frantschach – Važenberk, Preitenegg – M. Rojach, Šmarjeta – Reichenfels **14. krog (27./28. 10.):** Važenberk – Galicija, Šentpeter – Sele, Žvabek – Pliberk II, Sinča vas – Djekše, Dobrla vas – Reichenfels, Šmarjeta – M. Rojach, Preitenegg – Frantschach

Prvenstvo se nadaljuje 23./24. marca 2002!

»hiši športa« v Celovcu uradno sestala z novim deželnim športnim direktorjem Reinhardom Tellianom. Razgovor je na eni strani služil predstavitvi krovne športne organizacije koroških Slovencev novemu šefu deželnega športnega sekretariata, na drugi strani pa krepitvi medsebojnih stikov in sodelovanja.

Pogovorni partnerji so se dogovorili tudi o tesnejšem sodelovanju oz. vključitvi SŠZ na področju prekomernih stikov dežele Koroške s športnimi ustanovami v Sloveniji in v celotnem alpsko-jadranskem prostoru (Športne igre treh regij, itd.). Deželni športni direktor Tellian je SŠZ nadalje zagotovil, da bo tudi v bodoče podprl prizadevanja, ki so v smislu zblizevanja športnikov v deželi sami in preko njenih meja.

I. L.